läbi maa tahedas sunnitas. Mõisniku, kea seda asja mõistwa nink sündsan kotusen säärätsid torusid lasktwa kolm ehk neli jalga süwita panna, saawa nüüd hääd wilja nurme päält, kun muste egakörd külm nink wesi wilja ärarike. Inglismaal om se asi küge-edimält üleswõetu nink jo 30 ajastaiga äraproomitu nink leütu wääga tululik olewat. Kooraste Paron Kanepitse kihelkunan om palju nurmemaad sedawiisi parandanu nink ka Raadimõisa nurme pääl Tartu liina lähükesen om ildaigu üts nurm sawitorudega ärapantu nink wesi joosep sääl parhilla maa al torusid mööda sorinal kraawi. Seesama Raadimõisa al Mütta talun Emajõe nink Tallina postitee waijel tetas wabrikun masinaga sääratsid torusid nink palutetas pärast ahjun sedasama wiisi kuis sawikiwwe palutetas. Kül wõtwa ka talumehe pea seda kunsti pruukma, kui torusid nakatas odawamba hinnaga müüma. Kagga Rein Rüpli wallan Ottepä kihelkunan, üts hoolikas taluperemees, om sedawiisi nakanu oma nurme parandama, et tema kraawe nurmest läbileikap, 3 ehk 4 jalga süwita, hagu kraawi põhja panep nink päält mullaga täüdap. Wesi näritsep kraawi mööda nurme põhjast wälja nink nurm jääp tahedas nink kaswatap hääd wilja. Hagu omma kül odawamba kui toru, ent ei püsi ni kawwa, sest et na aigu mööda äramädanewa.

Juba nakat koormaga Mustweede Peipse rannan jõudma. Tan sa näet ni palju poote, saialawkid, soldati kasarmid ja muid seesugutsid hoonid, et arwat liina kotuse olewat; ent ei olle muud midake kui suur Wene küla. Küla saisap mitme mõisa krundi pääl, ent maja omma kodanikuide omandus. Suure körzi een om õtse kui turuplatsi pääl kiik rahwast nink kaubakoormid täüs, sest et siin külan kõwaste kaubeldas. Kawwest Pölzamaalt, Willandilt, Paidelt ja Simmonalt weetas wilja sia koku ja wahe-

tetas kala eest ära, mes Mustwee rahwas Peipse järwest püüdwa. Ent ehk kül siin kõwaste wiljaga, kaluga nink hobestega kaubeldas, siski sünnip harwaste ennege, et raha körzin raisatas, ni kui muial laade wiis om. Kes oma kaupa om ärakaubelnu, wõtap ehk paari tenga eest saia lastele kodu wia nink sõidap sis, raha karmanin nink kalakot jalgu een, kodu poole. Olet sa körzin ärakäünu, kos sa piibukest palama panet nink pärrakullet, mes haina nink kaara hind om, nink imes pandnu, et palju kallimb om kui kodupool, sis nakame jälle koormaga edesiminema, sest Lohusun sünnip hobest rawitseda. Sääl ehk laulap naljakas postimees wärsikest:

Lohusun mo lopsitie,
Ninasin mo pessetie;

ent sul ei ole ei lopsimist, ei ka pesmist peljata, kui sa esi tülikas mees ei ole.

Maakotus nakap siist maalt eembale iks waesembas nink igawambas saama. Tee lät suurt sood mööda edesi, kun muud ei olle näta, kui äräsammelduid näljatsid pedajakeisi, mes waiwalt ennege siin kaswawa. Edeotsast, Ninasi jaamast, Lohusu wanast puukerikust nink Rannapungerjast möödaminnen, näet weel Peipsit hääl käel. Ent ka Peipse järw om talwel ea nink lume al igaw näta; ent Rannapungerjast ammak Wäikupungerjani ei näe sa muud midake, ei hääl ei ka kural käel, kui ennege põhjato sood. Ei neesinatse soo ei kaswata nüüd kül muud midake tarwiliku, kui tetri nink muid mõtslinde, mes sääl elawa, nink kelle pärast küti seda maakotust kitwa, — ent kül edispäide, kui paksembaste rahwas siin meie maal saap elama, saawa ka neesinatse soo inemiste tö nink waiwa läbi tahendetama nink nurmes ehk mõtsas ümbermuudetama. Jo nüüdke om kotusside mõni